

دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۲

وطن امروز | شماره ۴۳۰

فرهنگ وهنر

اخبار

تعمیق روابط علمی و فرهنگی ایران و ازبکستان

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در دیدار هیأتی از دانشگاه خاورشناسی دولتی تاشکند، ضمن اشاره به اشتراکات گسترده فرهنگی و تمدنی میان ایران و ازبکستان، بر اهمیت گسترش همکاری‌های علمی، پژوهشی و فرهنگی میان ایران و ازبکستان تأکید کرد. هیأت ازبکستانی ضمن بازدید از موزه اسناد و نسخ خطی و آشنایی با ظرفیت‌های این مجموعه، با غلامرضا امیرخانی، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران دیدار و گفت‌وگو کردند.

در این دیدار غلامرضا امیرخانی ضمن خوشامدگویی به‌اعضای هیأت ازبکستانی از دانشگاه خاورشناسی دولتی تاشکند، بر اشتراکات فرهنگی و تمدنی ایران و ازبکستان تأکید کرد و گفت: ازبکستان با میراث تمدنی غنی در شهرهایی همچون سمرقند، بخارا و تاشکند، جایگاه ویژه‌ای در آسپای میانه دارد. به گفته او، ایران و ازبکستان به‌عنوان ۲ کشور هم‌ریشه در تاریخ و تمدن، مسؤلیت بزرگی در حفظ این میراث ثمن دارند. همکاری‌های علمی و پژوهشی میان ۲ کشور می‌تواند به حفظ و توسعه این میراث مشترک کمک شایانی کند.

وی افزود: سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران آماده است با اختصاص فضایی ویژه برای ازبکستان در کتابخانه ملی، زمینه ارتباط نزدیک‌تر پژوهشگران این کشور با منابع غنی نسخه‌های خطی فارسی را تسهیل کند. همچنین پیشنهاد می‌کند مرکز تمدن اسلامی که در تاشکند در حال تکمیل است، فضایی برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه ملی ایران ایجاد شود تا دسترسی به منابع و اسناد تاریخی ۲ کشور برای پژوهشگران آسان‌تر شود. رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با اشاره به اهمیت نسخه‌های خطی فارسی تصریح کرد: ایران دارای بزرگ‌ترین مجموعه نسخه‌های خطی زبان فارسی در جهان است که بسیاری از آنها آثار دانشمندانی همچون ابوریحان بیرونی، ابن سینا و خوارزمی هستند. علاوه علی شیر نوایی، از جمله دیوان او، نگهداری می‌شود. این آثار گواه میراث مشترک فرهنگی ۲ ملت است که باید با همکاری‌های علمی و پژوهشی حفظ و احیا شود.

در ادامه اعضای هیأت ازبکستانی ضمن قدردانی از میزبانی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، خواستار دسترسی به نسخه‌های خطی فارسی و برگزاری همایش‌ها و کارگاه‌های علمی بویژه در زمینه تاریخ، ادبیات و زبان فارسی شدند. آنان همچنین پیشنهاد دادند کارگاه‌هایی برای معرفی خدمات و منابع کتابخانه ملی ایران به صورت مجازی و با ترجمه به زبان فارسی و ازبکی برگزار شود تا طیف وسیع‌تری از علاقه‌مندان بتوانند از این خدمات بهره‌مند شوند. در جریان این گفت‌وگو، سیدمحمود سادات معاون پژوهش و منابع دیجیتال، رضا شهبابی معاون کتابخانه ملی و مهشید برجیان مدیرکل حوزه ریاست، روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران، نظرات و دیدگاه‌های خود را پیرامون موضوعات مطرح‌شده بیان کردند.

سامانه فارسی آموز دهخدا رونمایی شد

سامانه فارسی آموز دهخدا طی مراسمی در سالن شهید سلیمانی دانشگاه تهران رونمایی شد.

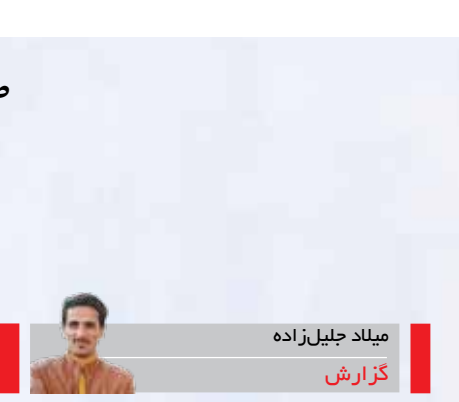
سیدحسین حسینی، سرپرست دانشگاه تهران در این مراسم با اشاره به اهمیت این طرح در آموزش و گسترش زبان فارسی، رماندازی این سامانه را گام مهمی در راستای تحقق اهداف علمی و آموزشی دانشگاه تهران در عرصه ملی و بین‌المللی دانست. محمود بی‌جن‌خان، ناظر علمی این طرح و رئیس مؤسسه لغت‌نامه دهخدا نیز در این مراسم شرکت کردند. سامانه نرم‌افزاری گفت: سامانه آموزش زبان فارسی برای یادگیری الفبا و مهارت‌های چهارگانه خواندن، شنیدن، نوشتن و گفت‌وگو تحت وب با امکان آموزشی غیرهم‌زمان یا ترکیبی تهیه شده است. این سامانه شامل ۹۴۴۵ محتوای متنی، صوتی، تصویری، ویدئویی و پویانمایی است و دوره آموزشی آن در قالب ۲۷ درس الکترونیک معادل ۷۲۰ ساعت حضوری ارائه شده است. وی درباره فرآیند تولید محتوای دروس الکترونیکی برای این سامانه گفت: این محتوای آموزشی توسط ۲۶ نفر طی ۳۰ ماه، با حجم کار معادل ۹۵۰۰ نفر-ساعت به‌بهربرداری رسیده است. هم‌فکون میان‌رشته‌ای درباره فارسی آموز دهخدا گفت: این سامانه به صورت نرم‌افزاری برخط و تحت وب، زبان فارسی را به غیرفارسی‌زبانان آموزش می‌دهد، بنابراین یک ابزار گار پایه است که به واسطه ترکیب فناوری‌های نوین یادگیری الکترونیک و نقش آفرینی معلم، اثربخشی بالایی دارد و برای نخستین بار در این سطح ارائه می‌شود.

استقبال مردم عراق از نمایش «قیامت الارض» در شهر ناصریه

نمایش میدانی «قیامت‌الارض» اثری مشترک از هنرمندان ایرانی و عراقی است که از ۵ تا ۱۹ دی در شهر ناصریه عراق روی صحنه رفت و با استقبال ۵۰ هزار نفری مردم این شهر مواجه شد. این نمایش که بزرگ‌ترین نمایش میدانی در عراق به شمار می‌رود، داستانی از هبوط حضرت آدم (ع) تا ظهور حضرت مهدی (عج) را به تصویر کشیده و وقایع معاصر عراق بویژه رشادت‌های جوانان مقاومت و حشادالشعبی را روایت می‌کند. پیش از این «قیامت‌الارض» در شهرهای کربلا، بغداد، حلّه، موصل و بصره اجرا شده بود و قرار است پس از پایان اجرا در ناصریه، در سایر شهرهای عراق نیز به نمایش درآید. تمام هنرمندان این اثر از هنرمندان عراقی و عوامل فنی آن ترکیبی از متخصصان ایرانی و عراقی هستند.استفاده ازطراحی صحنه گسترده، جلوه‌های ویژه پیشرفته و روایت جذاب تاریخی از ویژگی‌های این اثر نمایشی است.نمایش میدانی «قیامت‌الارض» جلوه‌ای از همکاری هنری ایران و عراق است که پیوندهای فرهنگی و تاریخی عمیق این ۲ ملت را برجسته می‌کند.

حضرت امام حسین (ع):

کسی که با نیروگ و معصیت خدا، در پی به‌دست آوردن چیزی رود، کمتر به آنچه امید دارد می‌رسد و زودتر به آنچه می‌ترسد، دچار می‌شود.

میلاد جلیل‌زاده گزارش

برخلاف صنعت سینما که طی سال گذشته میلادی در مقیاس جهانی، بالای ۳ درصد کاهش کلی فروش را تجربه کرد، اندازه بازار نشران کتاب در سالی که گذشت بزرگ‌تر شد. سینما طی سال‌های اخیر مرتب شاهد این روند نزولی بوده است اما حوزه کتاب مسیر دیگری را می‌پیماید و پیش‌بینی‌ها درباره روند توسعه آن هم رو به جلو است. اندازه بازار نشران کتاب از ۹۲٫۹۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ به ۹۵٫۹۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ با نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) ۳٫۲ درصد رسید و شیب نمودار این رشد همچنان عمودی خواهد ماند. به‌عنوان مقایسه می‌توان مشاهده کرد که در سال ۲۰۲۴، درآمد باکس آفیس جهانی سینما به حدود ۳۲٫۳ میلیارد دلار رسید که حدود یک‌سوم درآمد جهانی فروش کتاب‌ها بود. رشد مشاهده شده صنعت انتشارات در طول این دوره تاریخی را می‌توان به عواملی مانند ابتکارات آموزشی، جنبش‌های فرهنگی و هنری، و وجود کانال‌های توزیع خرده‌فروشی، تأثیر قوانین کپی‌رایت و مالکیت معنوی و ملاحظات مربوط به هزینه‌های چاپ و مقرون به صرفه بودن نسبت داد. انتظار می‌رود اندازه بازار نشران کتاب در چند سال آینده شاهد رشد ثابت باشد و سال ۲۰۲۸ با نرخ رشد مرکب سالانه (CAGR) ۲٫۹ درصد به ۱۰۷٫۳۳ میلیارد دلار برسد. طبق بعضی ارزیابی‌ها، این رقم در پایان سال ۲۰۳۴ ممکن است به ۱۲۴٫۱۴ میلیارد دلار برسد. رشد پیش‌بینی‌شده در این دوره را می‌توان به گرایش‌ها در خودنشر (ارتباط مستقیم مولف با خواننده‌ها)، مدل‌های اشتراک‌گذاری کتاب‌ها، محبوبیت کتاب‌های صوتی و پادکست‌ها، اتخاذ شیوه‌های چاپ پایدار و ابتکاراتی که در زمینه ترویج تنوع در انتشار صورت گرفته نسبت داد. بعضی روندهای اصلی که انتظار می‌رود در دوره پیش رو صنعت نشر شاهد آن باشد عبارتند از ظهور انتشارات دیجیتال و کتاب‌های الکترونیکی، استفاده از تجزیه و تحلیل داده‌ها برای پیش‌بازار، پیشرفت در فناوری چاپ، تمرکز بر پایداری در شیوه‌های انتشار و افزایش همکاری با نویسندگان برای ایجاد محتوای چندرسانه‌ای، که هر کدام میحث فنی جداگانه‌ای دارند و در جای خود جذاب و قابل بررسی هستند. در این میان افت پیش‌بینی شده در چاپ نسخه‌های کاغذی با افزایش انتشار نسخه‌های دیجیتال جبران خواهد شد و البته باید توجه داشت علاقه به کتاب‌های کاغذی همچنان با تفاوت محسوسی نسبت به نمونه‌های دیگر بیشتر است.بیشترین رشد بازار نشر جهان در سال ۲۰۲۳ مربوط به منطقه آسیا واقیانوسیه می‌شد و پیش‌بینی‌ها می‌گویند رتبه اول رشد پس از این منطقه به منطقه خاورمیانه است. در این میان توجه به چند شیوه جدید بازاریابی کتاب که در جهان رایج شده‌اند اما نشران ایرانی چندان به آنها توجهی نداشته‌اند، جالب و راهگشاست. در ادامه ضمن اشاره‌ای کلی به این روش‌های جدید و پیشرو در بازاریابی نشر، به مقایسه‌ای میان برطرفدارترین زانرهای مطالعه کتاب در سال ۲۰۲۴ پرداخته شده است. در ضمن، مرور مختصری شده است بر اینکه در سال ۲۰۲۴ میلادی میزان سرانه مطالعه در کدام کشورهای دنیا بیشتر بود. اگر به صدرنشینان این فهرست نگاه کنیم، حتی کشور فقیری مثل هند را در میان اسامی خواهیم یافت. در حقیقت میزان

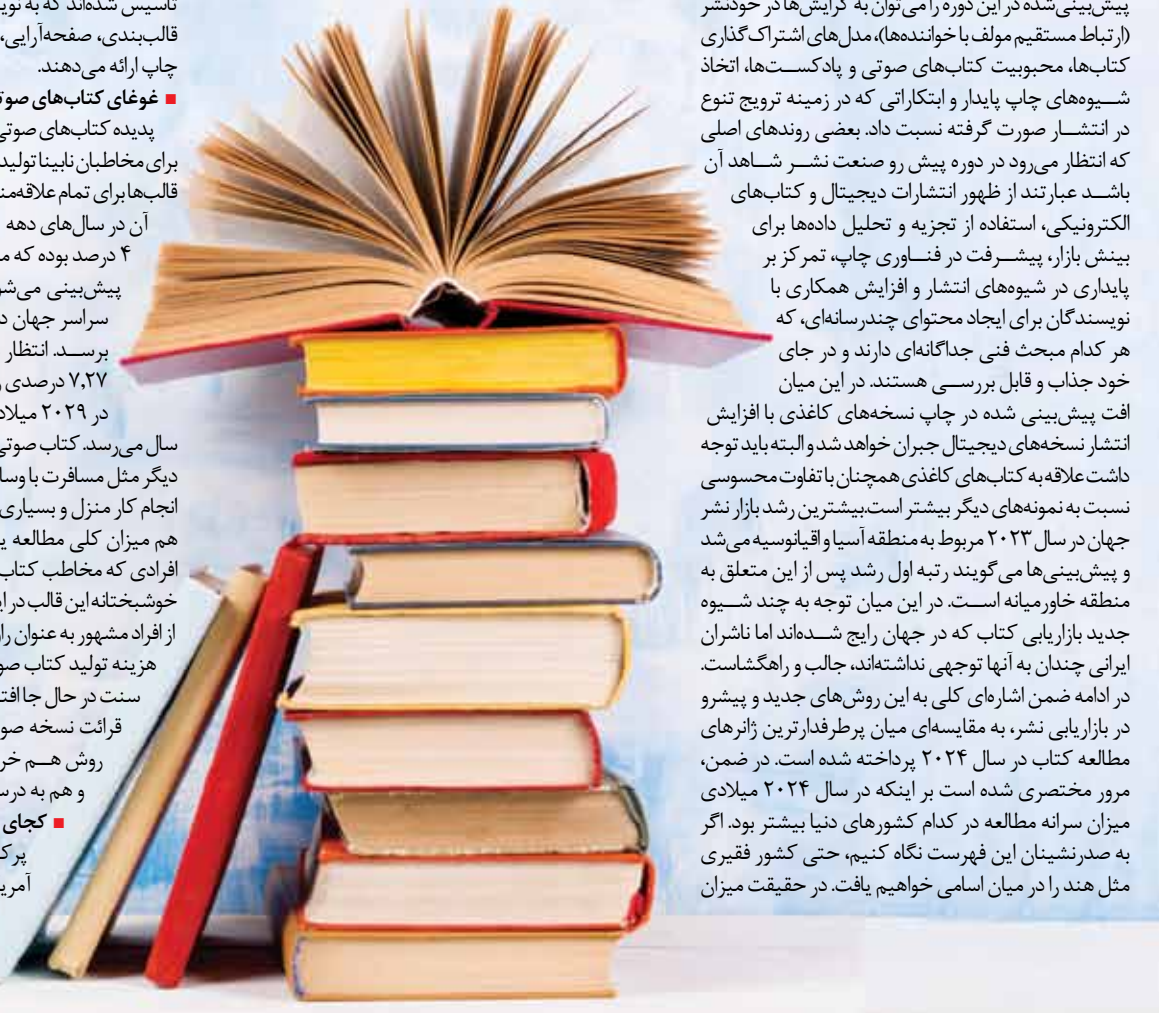
روزنامه سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز ومدیرمسئول:محمد آخوندی
مدیرعامل:زهراشکیبایی
سرمدیر:سید علی‌دین نورالدینی

سرانه مطالعه، بیشتر از اینکه مطابق سطحی‌ترین تحلیل‌ها، به شعور عمومی یک ملت برگردد، به امکانات صنعت نشر و دسترسی‌های بازار کتاب برمی‌گردد. وقتی آمار سرانه مطالعه کتاب در جهان را نگاه می‌کنیم، بد نیست به موارد دیگری که تحت عنوان روش‌های خلاقانه و جدید نشر معرفی شده‌اند هم دقت بیشتری داشته باشیم؛ چه اینکه اجرای همین روش‌ها باعث شده در بعضی کشورها سرانه مطالعه تا این حد بالا برود، نه شعور و سواد عمومی بیشتر در آن ملت‌ها.

■ **چاپ تکی کتاب بر حسب تقاضا**

یکی از مدل‌هایی که اخیرا بین نشران محبوبیت زیادی پیدا کرده، مدل چاپ بر حسب تقاضا (POD) است که آنها را قادر می‌کند هزینه‌های چاپ و موجودی کاغذ را به طور موثری مدیریت کنند. این مدل شامل چاپ کتاب تنها پس از دریافت سفارش است که همسو با کاهش هزینه‌های انتشار و ترجیح حفظ محتوا در فرم دیجیتال پیاده می‌شود. ارائه‌دهندگان عمده خدمات چاپ بر اساس تقاضا عبارتند از Blurb، CreateSpace، Lightning Source، Lulu و آمازون که با وعده چاپ کتاب در عرض ۲ ساعت پس از سفارش، قصد دارند به طور کامل فناوری POD را وارد دستور کار کنند.قبل از معرفی فناوری چاپ دیجیتال، انتشار بعضی نشریات با تیراژ پایین محدودیت‌های زیادی داشت. نشرهای چاپی بزرگ مشکلی نداشتند اما تعداد کم و صفحات پایین نسخه‌ها مشکل‌ساز بود. از اوایل قرن بیستم دستگاهی برای این منظور مورد استفاده قرار گرفت به نام میمോഗرافی که پدربزرگ دستگاه‌های زیرکامس امروزی بود. حالا دیگر

وفاق با خودشان!

درباره وفاق ملی» این ادعا را به جریان‌ترین وجه ثابت کرد و نشان داد پادشاه وفاق مدنظر آقایان چقدر لخت است! این البته علاوه بر تمام ان‌قلت‌هایی بود که در پنل‌های مختلف به امکان تحقق وفاق ملی وارد و درباره آن تشکیک شد که شرح آن مجال مستقل و مبسوطی می‌طلبد. ایسن نیز بماند که رصد مواضع سیاسیون و جریان

احیای مکران به چه قیمت؟

مدون و جامع و کامل لازم دارد با زمان‌بندی مشخص و برآورد و تأمین هزینه‌ها و… این منطقه تاریخی در حاشیه دریای عمان و منطقه چهارپار است که از آن در کتیبه‌های به جا مانده از دوران هخامنشیان در بیستون و تخت جمشید به عنوان ساتراپی چهاردهم ایران در عهد داریوش یاد شده است.

مکران امروزی اما بر خلاف اعصار گذشته که این منطقه از آیندو روندهای سیاسی و اقتصادی برخوردار بود، با کمبود و عدم تخصیص امکانات لازم و کافی مواجه است، این منطقه حالا به جنوب بلوچستان و خط ساحلی دریای مکران که میان ۲ کشور ایران و پاکستان تقسیم شده اطلاق می‌شود که از غرب با استان کرمان (رودبار زمین) و گیلوان زمین در استان هرمزگان، از شمال با منطقه سرحد بلوچستان در استان سیستان و بلوچستان، از شرق با مکران پاکستان در ایالت بلوچستان پاکستان و از جنوب به دریای مکران منتهی می‌شود.

مکران دارای ذخایر نفت و گاز است و به دلیل مجاورت با آب‌های آزاد بین‌المللی و قرار داشتن در خارج از منطقه پرتنش خلیج‌فارس از اهمیت و جایگاه ژئوپلیتیک ویژه‌ای برخوردار است. جغرافیایی که امروز در کنار همه محرومیت‌ها با مسائل و مشکلات امنیتی نیز دست و پنجه نرم می‌کند و وجود گروه‌های تروریستی یک تهدید برای مرزهای شرقی ایران محسوب می‌شود که خودش مسائلی قابل تأمل است.

■ **مکران باستانی در خطر است؟**

در کنار مساله مهم امنیت در مرزهای شرقی ایران، در بحث جابه‌جایی پایتخت به مکران، برخی کارشناسان تاریخی درباره خطراتی که این منطقه تاریخی را تهدید می‌کند هشدار دادند. مهدی مرتضوی، باستان‌شناس معتقد است توسعه مکران بدون در نظر گرفتن توسعه سیستان توسعه‌ای ناقص است، برای

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر (عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۴۱۳۷۲ | تلفن: ۶۶۴۱۳۷۲۸ |نمابر: ۶۶۴۱۳۱۳۷
پيام‌رسان: Vataneemrooz | پست الکترونیک: info@vataneemrooz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا | توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰

صنعت نشر چگونه راه‌های مبتکرانه‌ای برای وسیع‌تر کردن دایره مخاطبانش یافته است؟

بازار کتاب، ۳ برابر سینما

تقریباً ۷ ساعت در هفته را صرف مطالعه می‌کنند که این معادل ۳۵۷ ساعت در سال است.

در رتبه دوم هندی‌ها قرار دارند که نرخ مطالعه هفته‌گشان همان ۷ ساعت در هفته است؛ منتها تنها حدود ۵ دقیقه در هفته از آمریکایی‌ها کمتر کتاب می‌خوانند. مطالعه سالانه هندی‌ها ۳۵۲ ساعت در ۱۲ ماه است. انگلیسی‌ها با مطالعه حدود ۶٫۵ ساعت در هفته یا ۳۴۳ ساعت در سال در رتبه سوم قرار دارند و مردم فرانسه هر هفته حدود ۵ ساعت و ۵۰ دقیقه مطالعه می‌کنند که این معادل ۳۰۵ ساعت در سال است. ایتالیایی‌ها با ۵ ساعت و ۲۰ دقیقه در هفته یا ۲۷۸ ساعت در سال، رتبه پنجم سرانه مطالعه در جهان را دارند. مطابق این جدول مردم کشورهای روسیه، استرالیا، اسپانیا، هلند و سوئیس در جایگاه‌های ششم تا دهم سرانه مطالعه جهانی قرار می‌گیرند و ایرانی‌ها با ۱۴۹ ساعت مطالعه سرانه در سال که معادل ۶٫۳۶ کتاب می‌شود، در رتبه بیست‌ویکم قرار گرفته‌اند. سرانه مطالعه ایرانی‌ها از مردم شورهای مثل آلمان، ژاپن، کره جنوبی، دانمارک، پرتغال و ترکیه بیشتر است اما این نشان‌دهنده تمام ظرفیت بازار کتاب در ایران نیست؛ بازاری که به دلیل مشکلات متعدد از جمله گرانی کاغذ، وضعیت چندان مناسبی ندارد و پر است از ناشران ورشکسته.

جدول رتبه‌بندی سرانه مطالعه

کشور	تعداد کتاب‌هایی که سالانه خوانده می‌شود	ساعت‌هایی که در سال صرف مطالعه می‌شود
ایالات‌متحده	۱۷	۳۵۷
هندوستان	۱۶	۳۵۲
فگلستان	۱۵	۳۴۳
فرانسه	۱۴	۳۰۵
ایتالیا	۱۳	۲۷۸
روسیه	۱۱	۲۲۳
استرالیا	۱۰	۲۱۷
اسپانیا	۹	۱۸۷
هلند	۸	۱۸۷
سوئیس	۶٫۹	۱۵۷
تایوان	۶٫۸۳	۱۵۷
بلژیک	۶٫۷۶	۱۵۵
سنگاپور	۶٫۷۲	۱۵۵
هنگ‌کنگ	۶٫۶۶	۱۵۵
آفریقای جنوبی	۶٫۶۲	۱۵۴
چین	۶٫۶۱	۱۵۴
نروژ	۶٫۴۸	۱۵۳
اتریش	۶٫۴۲	۱۵۳
نیلند	۶٫۳۷	۱۴۹
ایران	۶٫۳۶	۱۴۹

■ **سوءمدیریت یا کارآمدی؟**

موافقان طرح انتقال پایتخت بر این باورند بحران‌های زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی موجود در تهران، ضرورت انجام اقدامات اساسی را بیش از پیش روشن کرده است اما منتقدان این طرح می‌گویند با توجه به بحران‌های متعدد پیش روی دولت و ناکارآمدی آن در اجرای طرح‌های عمرانی بسیار کوچک‌تر، اعلام تغییر پایتخت «بی‌اخرراند» است. حالا با توجه به شرایط موجود در بحث تأمین انرژی و تحریم‌هایی که هر روز بر تعداد آنها افزوده می‌شود، مشخص نیست هدف از طرح این جابه‌جایی چیست، هر چند برخی حواشی ایجاد شده پیرامون این طرح و ایده نشان می‌دهد فضای مشابه آنچه در ماجرای بورس رخ داد، در حال رخ دادن است. بالا رفتن قیمت زمین در منطقه مکران و اصرار برخی دولت‌مردان برای فر سرمایه‌گذاری در این منطقه، تصور خوشایندی را برای مردم بویژه منتقدان به این طرح ایجاد نمی‌کند.بحث انتقال پایتخت از تهران به مکران به صورت سقایی آبرسانی در شرایطی به یکی از بحث‌های داغ دنیای سیاست ایران تبدیل شده است که در سال‌های اخیر با توجه به شرایط اقلیمی، استان سیستان سال‌هاست از کم‌آبی ننج می‌برد. پیش از این مرکز پژوهش‌های مجلس گزارش داد: «در حال حاضر حدود ۸۱ درصد مردم روستایی منطقه بلوچستان به صورت سقایی آبرسانی می‌شوند و هر روز با سهمیه ۱۵ لیتری آب روزگار سبزی می‌کنند و مردم آب را به صورت غیربهداشتی در آب‌انبارهای منازل خود ذخیره می‌کنند. مشکلات آب، وضعیت کشاورزی منطقه و تولید را تحریک کرده است». وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که فقر را در کشور پایش می‌کند، در آخرین گزارش خود اعلام کرده بررسی وضعیت ۳۱ استان ایران در حوزه محرومیت نشان می‌دهد نرخ محرومیت در استان سیستان وبلوچستان حدود ۶۲ درصد و بالاترین رقم در ایران است.